

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De Ingenerabilitate & incorruptibilitate Materiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

corporibus beatorum. Non est autem inconveniens, habere appetitum impeditum, affectione boni inamissibilis, præcipue, si ita deponatur bonum universi. Deinde quia non censetur aliquis, impediri à consecutione boni, si id per pauca habet, ad quod per plura evaderet, sicut non censetur aliquis impediri, à consecutione duorum imperialium, si illi detur unus Hungaricus. Porro hoc bonum, quod est in varietate formarum, est inter alia perpetuitas, complebitatis per formam, cui consultum inamissibiliter unita Forma.

DICES V. in oppositum esse auctoritatem Aristotelis.

PRIMUS LOCUS ex primo de Generat. Tex. 53. & 83.

RESPONDETUR. Non multum curari debere in hac materia, auctoritatem Aristotelis, quia hic agnovit, etiam à Deo incorruptibiles Cœlos; vel certe, illò locò, solum vult, ea communicare in eadem numero materia, quæ ad invicem agunt & patiuntur, eadem enim numero manet materia, sub utroque mutationis extremo; sed non negat, communicare in eadem specie materia, etiam ea, quæ non agunt, nec patiuntur ad invicem: vel solum vult, in talibus, signantibus eandem esse materiam.

SECUNDUS LOCUS est ex 3. Metaph. Tex. 15. ubi ait, non esse eadem principia rerum corruptibilem & incorruptibilem, nisi eadem genere.

RESPONDETUR. Loqui Aristotelem de Formis, quæ non eadem, corruptibilem & incorruptibilem.

TERTIUS LOCUS, ex 1. Metaph. tex. 10. quæcunque, inquit, mutantur, materiam habent, sed diversam. Subsumo: Cœli non mutantur. Ergo habent materiam diversam.

RESPONDETUR. Loqui illic Aristotelem de diversitate petibili à Formis, succedentibus in mutatione.

DICES PRIMÒ. Genes. 1. dicitur: Deum creasse à principio cœlum & terram, ubi nomine cœli, cœlum Empyreum, nomine terræ, materia prima intelligitur, ex qua reliqua omnia; Hinc colligitur, saltem Empyreum habere materiam distinctam, licet reliqui cœli habeant eandem materiam.

RESPONDETUR. Negando, nomine Cœli, venire cœlum empyreum, quia de facto Scriptura utitur verbo tali in Hebraico, nempe Samaim, quod pluraliter significat, imò caret singulari, & id etiam innuit Psal. CI. Initiò tu Domine terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt cœli: unde quando posterioribus diebus dicuntur creata, Sol, Luna, Stellæ, non intelligendum est, esse creata, quoad substantiam, sed quoad accidentalia munera, quod etiam innuit Augustinus 11. de Civit. cap. 33. Nego item nomine terræ venire materiam

primam, nemo enim dicit Solem ex terra creatum.

DICES SECUNDÒ. Augustin. lib. 12. Confess. c. 8. ait: Omnia producta à Deo ex materia informi.

RESPONDETUR. Concedo, omnia producta ex materia informi, sed nego, quòd ex eadem specie: nam concessis materiis distinctis specie, adhuc verificabitur, singula producta ex materia carente Forma.

DICES TERTIÒ. Sapient. 11. habetur: Manus tua creavit Orbem terrarum ex materia informi.

RESPONDETUR. Non dicit Scriptura, esse creatum orbem ex materia informi ejusdem speciei; deinde nomine materia non venit illic materia prima, sed significantur corpora simplicia, ex quibus Deus mundum creavit, eò modo quò lapides & ligna dici solent materia domus. Unde dicitur illa materia informis, non informatate substantiali, sed informatate accidentali, hoc est, propter carentiam lucis, motus, &c. *His Præmissis*

DICENDUM est. Non satis constare, an materia omnium corporum sit eadem specie.

PROBATUR. Quia licet possit non tribui celestibus materia diversa specie, quia tamen nescimus, per auctoritatem, quid in hoc genere voluerit Deus, non possumus quidquam concludere.

DIFFICULTAS III.

De ingenerabilitate & incorruptibilitate Materiae.

PRÆMITTO PRIMÒ. Interdum sumitur nomen ingenerabilis, pro improducibili, & sic falsum est, Materiam primam esse ingenerabilem; de facto enim producta est. Nomen etiam incorruptibilis interdum sumitur, pro inannihilabili: de fide autem est, materiam posse annihilari.

PRÆMITTO SECUNDÒ. Interdum sumitur nomen generabilis & corruptibilis, pro eo, quod generatur & corrumpitur, & in isto sensu, materia non est ingenerabilis & incorruptibilis, est tamen generabilis & corruptibilis, ut vocant subjectivè; in ea enim omnes generationes & corruptiones peraguntur, hocque voluit Aristot. 8. Metaphys. 4. & 12. Metaph.

PRÆMITTO TERTIÒ. Nomen ingenerabilis potest sumi pro eo, quod non est producibile dependenter à subjecto vel in subjecto, & nomen incorruptibilis pro eo, quod non potest naturaliter desinere, appellant vulgò hanc ingenerabilitatem & incorruptibilitatem terminativam, hoc est Ens, quòd non possit ge-

fit generationem & corruptionem terminare, & in isto sensu.

DICENDUM est: *Materiam esse ingenerabilem & incorruptibilem*; hoc est, non posse ex præexistenti subiecto produci, nec desinere naturaliter.

PROBATUR Conclusio *quoad primam partem*; Si materia posset ex præexistente subiecto produci, hoc ipso non esset materia. Antecedens probatur, quia jam materia non esset subiectum primum, utpote supponens aliud subiectum ante se, nempe id, ex quo producitur.

Quoad secundam partem; ex eodem medio termino probatur; quia si corrumperetur, non esset id, in quod abeunt omnia; siquidem illa ipsa abiret in aliud; nihil enim per annihilationem desinit. Rursus, si corrumperetur Materia, vel corrumperetur suapte naturâ, vel per actionem agentis naturalis: non per actionem agentis naturalis; quia illud agens, vel annihilaret illam Materiam, vel certè faceret illam resolvi in aliud; non primum, quia nullum naturale agens habet vim annihilandi, sicut nec creandi; Non secundum, quia illud ipsum, in quod resolveretur Materia, vel posset ulterius resolvi, vel non; si posset, dabitur processus in infinitum; si non posset: Ergo illud potius erit Materia prima. Non potest etiam desinere materia suapte naturâ, quia ea dicuntur suapte naturâ desinere, quæ requirunt dispositiones ad suum esse easque adhuc pugnantes, quod de Subiecto primo dici non potest.

OBJICITUR Primò in Oppositum, Auctoritas Aristotelis.

PRIMUS LOCUS est ex I. Physic. tex. 82. Ubi censet, materiam partim oriri, partim interire.

RESPONDETUR. Intelligendum esse Aristotelem, quod velit materiam oriri, non ratione suæ entitatis, sed ratione Formæ, quæ materiam monstrat, facitque illam discerni in universo; perire autem ratione privationis, quæ aliqua in omni generatione desinit.

SECUNDUS LOCUS est ex I. de Cælo tex. 61. Ubi corruptibilem dicit esse corruptibilia principia.

RESPONDETUR. Sufficere ad hoc verificandum, ut aliqua principia sint corruptibilia, v.g. Forma, aut ejus amissibilis unio.

TERTIUS LOCUS est ex I. de Generat. tex. 24. ubi ait: Generationem esse mutationem totius in totum; Si autem non corrumpitur materia, quomodo generatio erit mutatio totius in totum?

RESPONDETUR. Nomine totius, intelligitur hic totum denominationis, & compositum, pro toto, quâ tali, acceptum, quod semper in omni generatione mutatur; sed non intelligitur mutatio totius, pro singulis partibus accepti. Unde etiam dicit Aristoteles in gene-

ratione, nihil sensibile idem manere; quasi innuens manere aliquid, sed non sensibile. Quamvis autem dicatur, Materiam esse causam corruptionis, non sequitur, Materiam esse magis corruptibilem, quia illa est causa corruptionis, non nisi subiectivè, ex eoque quod sit causa corruptionis subiectivè, non sequitur, illam debere esse magis corruptibilem; alias si corrumperetur, hoc ipso, subiectum corruptionis non esset.

OBJICITUR secundò. Agens potest producere Formam. Ergo potest producere & materiam; qui enim potest plus, potest minus.

RESPONDETUR. Argumentum probare, quod homo, qui potest generare hominem, possit & bovem generare, qui est ignobilior.

Pontius dicit: qui potest plus, potest & minus, si minus contineatur in virtute causæ.

Disparitas etiam assignari potest, quia si agens naturale possit producere materiam, & produceret illam, ut supponitur & non produceret: quia subiectum primum produci non potest nisi creando; nulla autem Creatura creare potest; jam autem Forma potest produci sine creatione per educationem. Quamvis autem qui potest plus in eodem genere potest & minus, non tamen in diverso, diversus autem est ordo materiæ & Formæ.

OBJICITUR Tertiò. In corrupta Eucharistia producuntur vermes, qui habent materiam, & tamen in Eucharistia non reperitur materia: Ergo apparet, quod agens materiale possit producere & Formam & Materiam. Ergo.

RESPONDETUR. Quod non quidem ante tempus productionis vermium, sed in ipso tempore productionis adsit jam materia, jamque tunc non est Eucharistia nisi ampliativè. Unde etiam negari potest, Omnem virtutem esse in agente quam habet Materia, & quamvis haberet, nec dum illam posset producere, quia ad titulum producentis non solum requiritur habere prædicata æquè nobilia ac aliud, sed etiam requiritur habere vim illud producendi, sicut duæ æquales species Angelicæ, æquales sunt, & tamen neutra potest producere aliam.

OBJICITUR quartò. Ad hoc ut aliquid dicatur generari & corrumpi, sufficit ut unio partium dissolvatur, esto utraque pars maneat, ut contingit in composito humano, sed potest dissolvi unio partium materiæ. Ergo.

RESPONDETUR. Ad corruptionem totius heterogenei, sufficit corruptio Unionis, ut apparet in composito humano; sed ad corruptionem totius homogenei, id non sufficit, ut videre est in separatione guttarum, quæ nullo modo per hoc dicuntur corrumpi. Quod ipsum in hoc principium resolvi potest, quia cor-

ruptio malum est quoddam, nec datur ad illam, indifferentia ejus, quod corrumpitur, sed appetitus ne corrumpatur; jam autem homogeneis per se loquendo æquè bonum est uniri & non uniri, indifferensque est totum homogeneum, ad retinendam illam unionem.

Deinde per nos, continuatio est mera formalitas eaque negativa, nempe negatio terminorum, hinc nec continuatione generabitur, quid enim negatione generatur; nec discontinuatione corrumpetur, quia etiam hæc denominatione, est mera formalitas, orta ex diversis connotationis, quæ tamen non sunt sufficientia ad hoc, ut aliquid dicatur corrumpi, cum perficiatur hoc, sine deperditione entitatis, quam tamen, corruptio rigorosa, semper importat.

OBJICITUR quintò. Si materia esset ingenerabilis & incorruptibilis, totum compositum diceretur incorruptibile & ingenerabile, quia sicut ex eo quoddam compositum componatur ex corpore, vocatur corporeum; ita ex eo quia componitur ex ingenerabili & incorruptibili, vocari debet ingenerabile & incorruptibile.

RESPONDERI solet 1. Duplicia sunt prædicata: quædam Affirmativa, ut esse corporeum, materiale; quædam Negativa, Ut esse ingenerabile, incorruptibile, &c. ista prædicata quæ sunt Affirmativa, dicuntur de composito quamvis Uni tantum parti convenient, Prædicata autem Negativa alterutri non nisi parti convenientia, quale est incorporeum immateriale, non refundunt suam denominationem in totum, imò nec affirmativa æquivalentia negativis dici possunt de toto, & ita ly spirituale, quia est prædicatum æquivalenter negativum, importans non esse corporis, de toto composito dici non potest. Cum ergo prædicatum incorruptibilis & ingenerabilis sit prædicatum negativum, & cum hoc prædicatum, non conveniat formæ materiali generabili & corruptibili, ideo nec toti composito conveniet. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia, Prædicatum spiritualitatis est omnino positivum, nec tamen refundit suam denominationem in compositum humanum. Ergo falsum est, prædicata affirmativa refundere denominationes: quod enim dicitur esse spirituale, esse æquivalenter negativum dicam, & ego esse corporeum, esse æquivalenter negativum; dicit enim negationem spiritualis. Tum quia ex vi hujus responsionis sequitur, saltem compositum humanum esse incorruptibile & ingenerabile, quia utraque ejus pars est incorruptibilis & ingenerabilis. Tum quia hujus ipsius danda fuisset ratio, cur affirmativa prædicata refundant suam denominationem in totum, non refundant negativa.

RESPONDERI solet. 2. Ideo compositum non

posset dici ingenerabile, quia illius Unio non est incorruptibilis & ingenerabilis. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia querere restat: Cur ex eo quoddam unio non sit incorruptibilis, nec compositum debeat dici incorruptibile: curque in hac denominatione sequatur compositum conditionem unionis, & non conditionem partium? Tum quia supposito, quoddam in composito humano Unio sit spiritualis, generari non poterit, & tamen compositum dicitur generatum. Ergo apparet in denominationibus non sequi compositum conditionem Unionis. Tum quia unio in composito non habet rationem principalis, cur ergo denominationes suas dabit composito, cum denominatio semper sit à principali.

RESPONDETUR 3. Et ex eo quidem compositum vocari corporeum, quia constat corpore, sed non ex eo solo præcisè, quia aliàs etiam spiritualis anima fundaret in composito humano denominationem spiritualis; sed vocatur corporeum, quia & constat corpore, & quia esse corporeum, est quid imperfectius & comparativè ad spirituale, defectuosum quoddam & malum, adeoque petibile ex singulis defectibus: quia autem esse incorruptibile, est bonum quoddam & perfectum, debet esse ex integra causa. Unde ulterius cum non singulæ partes sint spirituales, nec denominabitur totum spirituale, præcipue cum etiam hæc ipsa compars spiritualis, ordinetur ad corporeum; illudque perficiat, quo ipso condescendit, ut totum, in quo illa continetur, corporeum vocari possit: & sicut quamvis in claudo unus sit pes rectus, sequitur claudicatio; ita & in præfenti sequetur denominatio non spiritualis. Quamvis autem utraque pars in corpore humano sit incorruptibilis, quia non singula illius compositi sunt incorruptibilia; neque enim est incorruptibilis unio: ideo non appellatur incorruptibile, præcipue autem si perfectius non sit natum elevare debilitatem inferioris, tunc denominatio non fit à principali. Jam autem forma non elevat debilitatem Unionis, nec materia.

OBJICITUR sextò. Si materia esset ingenerabilis & incorruptibilis, haberet se ita quoad generari & corrumpi, sicut Angelus & anima rationalis in suo genere, qui cum solo generali Dei concursu in æternum durare possent: sed non habet se ita Materia; quia anima separata sine miraculo petit à Deo conservari: Materia autem absque omni forma, non potest sine miraculo conservari.

RESPONDETUR. Sufficere ut quoad aliquid ita se habeat Materia ac anima rationalis. Materia autem sine omni forma posita, petit non nisi formam, sed non petit annihilari. Quod petat materia non nisi cum forma conservari, provenit id ex speciali connexionione ejusdem cum

cum forma, quam non dicit anima rationalis, imò oppositum dicit; quia ex eo, quod non siteducta, petit conservari naturaliter sine materia. Unde exigentia illa in Materia, non provenit ex illius corruptibilitate, sed ex connexionespeciali cum Forma.

OBJICITUR septimò. Si Materia est ingenerabilis: Ergo est nobilior formis materialibus.

RESPONDETUR. Diverso respectu id verum esse: nobilior enim erit, ratione incorruptionis, ignobilior ob prædicatum potentie.

QUÆSTIO V.

De Causa Materiali.

EX rationibus supra adlatis, conjungimus Disputationem de Materia, secundum quod principium est, & de materia secundum quod Causa est. Priorique tractatione jam expedita, ad secundam accedemus.

DIFFICULTAS I.

Quid materialis causa, que ejus causalitas, effectus, &c.

Non est idem, esse Causam materiale & Materiam, hinc Angelus & anima nostra, non est Materia, & tamen, & Angelus, & Anima, est causa subjectiva, adeoque materialis suorum actuum, habituum, &c. cumque definierimus supra, quid sit esse materiam, nunc

QUÆRES I. *Quid sit esse causam materiale?*

RESPONDET Aristoteles 2. Physic. text. 38. *Est id, inquit, ex quo aliquid fit cum insit*, seu, quod illi insit; *ly id ex quo est*, per modum generis ponitur, hinc etiam ulitata locutio obtinuit, quod compositum fiat ex materia & forma; *ly autem cum insit*, est per modum differentie, & sic formæ non inest Materia, sed è converso materiæ forma. Et licet hæc definitio non competat causæ materiali comparative, tam ad formam quam causat, quam etiam comparative ad compositum sumpta, non ideo tamen rejicienda, quia non est tradita ab Aristotele, cum omni rigore, sed nonnisi per modum descriptionis, tradendo eam per ordinem ad aliquod principale, quo cognitio reliqua cognosci de facili possent; & cum respectu compositi materia non sit vera causa, sufficit quod per ordinem ad formam explicetur, ut sensus sit: causa materialis est id, ex qua tanquam ex subjecto producitur forma, obligata connaturaliter, nonnisi inesse subjecto.

QUÆRES 2. *An causa materialis sit vera causa?*

Potest materialis causa comparari ad formam materiale à se educibilem, potest comparari & ad compositum. Quod sit vera causa respectu compositi, Negat Arriaga & Oviedo, hinc, puncto i. n. 8. Lesius autem inclinante Arriaga, negat etiam respectu formæ materialis habere Materiam rationem causæ, quod etiam docuit Suar. 17. Disp. sect. 1. num. 10. Oppositum sentit Oviedo Controvers. 3. pun. 4. n. 7. & cum eo recentior Suar.

ASSERO 1. *Materiam, respectu formæ educibilis, esse veram causam.*

RATIO est. Tum quia, si non esset causa materialis, vera causa, respectu formæ educibilis, non esset ratio, cur non verè creetur, nam verè fieret ex nihilo sui; si autem insuper fieret ex nihilo subjecti, quæ erit distinctio inter formas creatas &eductas? si enim esset aliqua, esset hæc, quia quantumvis nulla esset causalitas causæ materialis in formam materiale, ex eo tamen non crearetur, quia dependeret in suo fieri, tanquam à conditione à Materia, sed hoc non potest salvare, ut dicatur verèeducta, nam ut urget Oviedo, creatio animæ rationalis, exigit materiam tanquam conditionem sine qua non crearetur, & tamen anima non educitur: Ergo educi non est fieri ex nihilo sui, dependenter à subjecto, tanquam à conditione. Rursus per Arriagam, unio potest creati, & tamen non potest non dependere ab utroque extremo: Ergo per istam similem dependentiam, non rectè salvatur ratio educationis. Tum quia non est quid improprium in forma materiali, quod exigit Materiam sine qua connaturaliter existere non potest: non est item quid improprium, quod habeat materia jus & vim, ut formæ materiales, nonnisi sibi unitæ existant, quo supposito sic urgetur. Jus & vis efficientis ad producendos effectus, facit efficiens verè causam: Ergo & jus visque Materiæ, ut sine illa non possit existere naturaliter forma materialis, faciet materiam verè causam. Tum quia etiam Materia respectu formæeductæ, est principium determinans ejusdem existentiam, cum etiam sine illa naturaliter existere non possit, & quidem non habente se Materia ut conditione ex dictis supra. Ergo Materia respectu formæeductæ, est vera causa.

Quæ in contra objici possent solventur, ubi de educatione

ASSERO 2. *Causam materiale respectu compositi non esse veram causam*; quod enim aliqui dicunt esse veram causam intrinsecam, de hoc ipso querendum erit: An esse veram causam intrinsecam, sit esse veram causam? & quidem materiam respectu compositi esse veram causam, etiam ii negant, qui ponunt, quod sit vera causa, respectu formæ materialis.

RATIO 1. Formatur à quodam pro asserto: componere non est causare; alias etiam Trinitas